

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 31853594-101- 1070-316

28 / 4 / 2015

Konu : Kanun Tasarısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'na 25/12/2014 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Arasında Stratejik Ortaklık ve Dostluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.



Ahmet DAVUTOĞLU
Başbakan

EKİ :
1- Kanun Tasarısı
2- Gerekçe

TBMM BAŞKANLIĞI					
Tall Komisyon					
Esas Komisyon	Dışişleri				
Tarih: 06 Subat 2015		E. No: 114028			
Ysm.Uzm. 	Bşk.Yrd. 	Başkan 	Gn.Sek.Yrd. 	Gn.Sek. 	
TBMM BAŞKANI					

TEMM KANUNLAR VE KARARLAR BSK. LİGİ
28 Ocak 2015
NUMARA:

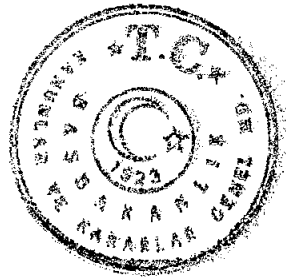
TEMM KÜTÜPHANE VE ARŞİV BİRLİĞİ
28 Ocak 2015
No: 371103

GEREKÇE

Türkiye ile Afganistan arasında kökleri Cumhuriyetin ilanı öncesine dayanan dostluk bağları bulunmaktadır. Bu çerçevede, Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti kurulduğunda aldığı ilk kararlardan biri Kabil’de temsilcilik açmak olmuş, iki ülke arasındaki diplomatik ilişkiler 1921 tarihli Türkiye Afganistan İttifak Muahedenamesi’yle tesis edilmiştir.

Ülkemiz 1921 yılından bu yana Afganistan’ın modernleşme çabalarını desteklemiş, idari, askeri, kültür, eğitim ve sağlık gibi temel devlet kurumlarının gelişmesinde önemli rol oynayarak, Afganistan’a istikrar ve barış getirilmesine yönelik çalışmalara katkıda bulunmuştur.

Türkiye ile Afganistan arasındaki, ikili ve bölgesel düzeylerdeki kapsamlı ilişkilerin, kamu idaresi, güvenlik ve sosyo-ekonomik kalkınmada kapasite oluşumu alanlarını kapsayan çok yönlü ve uzun vadeli işbirliğinin çerçevesinin çizilmesi ve karşılıklı çıkarlar ve sorumluluklar temelinde, kalıcı barış, güvenlik, istikrar ve refahın tesis edilmesi amaçlarından hareketle, “Türkiye Cumhuriyeti ve Afganistan İslam Cumhuriyeti Arasında Stratejik Ortaklık ve Dostluk Anlaşması” Sayın Cumhurbaşkanımız ve Afganistan Cumhurbaşkanı tarafından 18 Ekim 2014 tarihinde Kabil’de imzalanmıştır.



T/ 797

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE AFGANİSTAN İSLAM CUMHURİYETİ ARASINDA
STRATEJİK ORTAKLIK VE DOSTLUK ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

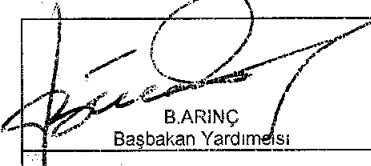
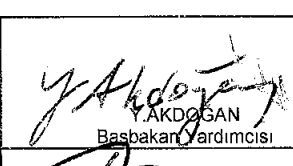
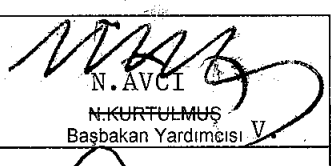
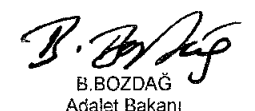
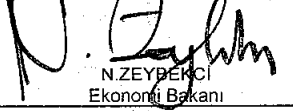
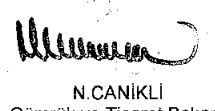
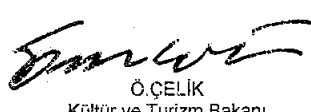
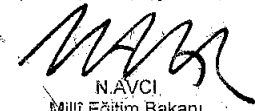
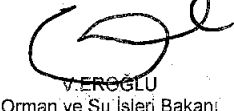
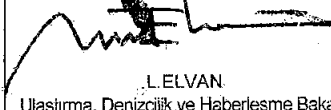
MADDE 1- (1) 18 Ekim 2014 tarihinde Kabil’de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Arasında Stratejik Ortaklık ve Dostluk Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

AHMET DAVUTOĞLU
BAŞBAKAN

 B. ARINÇ Başbakan Yardımcısı	 A. BABACAN Başbakan Yardımcısı	 Y. AKDOĞAN Başbakan Yardımcısı	 N. AVCI Başbakan Yardımcısı V.
 B. BOZDAĞ Adalet Bakanı	 A. İSLAM Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı	 V. BOZKIR Avrupa Birliği Bakanı	 N. ZEYNEP Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı
 F. ÇELİK Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı	 İ. GÜLLÜCE Çevre ve Şehircilik Bakanı	 M. ÇAVUŞOĞLU Dışişleri Bakanı	 N. ZEYNEP Ekonomi Bakanı
 T. YILDIZ Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı	 A. Ç. KILIÇ Gençlik ve Spor Bakanı	 M. M. EKER Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı	 N. CANIKLI Gümrük ve Ticaret Bakanı
 E. A. A. İçişleri Bakanı	 C. YILMAZ Kalkınma Bakanı	 Ö. ÇELİK Kültür ve Turizm Bakanı	 M. M. EKER Maliye Bakanı
 N. AVCI Millî Eğitim Bakanı	 İ. YILMAZ Millî Savunma Bakanı	 V. EROĞLU Orman ve Su İşleri Bakanı	 M. MÜEZZİNOĞLU Sağlık Bakanı
 L. ELVAN Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı			

Dosya No:

101-1070

1610

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
İLE
AFGANİSTAN İSLAM CUMHURİYETİ
ARASINDA
STRATEJİK ORTAKLIK VE DOSTLUK ANLAŞMASI

GİRİŞ

Bundan sonra "Taraflar" olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti ve Afganistan İslam Cumhuriyeti,

1 Mart 1921 tarihli "Türk-Afgan İttifak Muahedenamesi"yle tescil edilen, Türk ve Afgan halkları arasındaki yüzyıllık dostluğu *temel alarak*,

Her iki ülkenin karşılıklı çıkar ve yükümlülükler temelinde uzun vadeli işbirliği ve dayanışmalarını güçlendirmeyi taahhüt ettikleri sözkonusu Muahedename'nin 93 yıldır Türk-Afgan ilişkilerine rehberlik eden temeli oluşturduğunu *teyit ederek*,

Türkiye Cumhuriyeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti arasındaki yakın dostluğun, "iki ülkeden herhangi birinin refah ve sıkıntısının her ikisinin refah ve sıkıntısı olarak kabul edildiği"ni belirten 1921 tarihli "Türk-Afgan İttifak Muahedenamesi"nin ruhunu yansıttığını *vurgulayarak*,

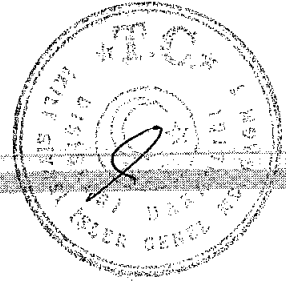
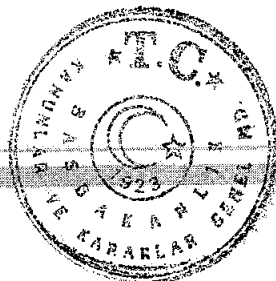
Her iki ülkenin aralarındaki işbirliği ve dayanışmayı daha da güçlendirmek amacıyla imzaladıkları 25 Mayıs 1928 tarihli "Türkiye-Afganistan Muhadenet ve Teşriki Mesai Muahedenamesi"ne *işaret ederek*,

Türkiye ile Afganistan arasındaki, diğerlerinin yanı sıra, ikili ve bölgesel düzeylerde, kamu yönetimi, güvenlik ve sosyo-ekonomik kalkınmada kapasite oluşumu alanlarını kapsayan çok yönlü ve uzun süreli işbirliğinin *farkında olarak*,

Onlarca yılı aşkın süredir bu ilişkilerin gerçek iyi niyet, karşılıklı saygı, samimi anlayış ve işbirliği ruhu içinde evrilip olgunlaşmasından duyulan derin memnuniyeti *ifade ederek*,

İkili bağlarının daha kapsamlı biçimde gelişmesinin her iki devlette ve bölgenin bütününde ilerleme ve refahı teşvik edeceğine *inanarak*,

Dostluk ve işbirliklerini, aşağıda kayıtlı maddeler çerçevesinde sürdürmeye yönelik taahhütlerini ilan ederler:



Madde 1 – Amaçlar

Taraflar İşbu Anlaşma'yla, karşılıklı çıkarlar ve sorumluluklar temelinde, ülkelerinde ve bölgelerinde kalıcı barış, güvenlik, istikrar ve refahın sağlanmasını, ayrıca temel insan hakları ve özgürlüklerinin teşvik edilmesini ve korunmasını teminen, aralarındaki uzun vadeli ve kapsamlı işbirliğini geliştirmeyi amaçlamaktadırlar.

İşbu Anlaşma'nın hükümleri, Tarafların uluslararası kuruluşlar ve düzenlemelere taraf olmalarından kaynaklanan hak ve yükümlülükleri etkilemez.

Madde 2 – Güvenlik

Taraflar, ülkelerinin kalkınmasına da doğrudan olumsuz etkiler yapan, bölgesel barış ve güvenliğe yönelik sınamaları bertaraf etmek amacıyla birlikte çalışacaklardır. Bu amaçla Taraflar, terörizmle mücadele ve aşırıçılık, örgütlü suçlar ve kara para aklama gibi sınır aşan suçlarla mücadele alanları başta olmak üzere, eğitim, deneyim ve bilgi paylaşımı, personel mübadelesi ve hibe yöntemleriyle, yetkili makamları kanalıyla işbirliği yapacaklardır. Taraflar ayrıca, yasadışı göç ve sınır yönetimi alanlarında da işbirliğinde bulunacaklardır.

Taraflar, yetkili kurumları aracılığıyla, uyuşturucuyla bağlantılı suçlar konusunda operasyonel, teknik ve stratejik bilgi paylaşımında bulunacaklardır.

Tarafların İçişleri Bakanlıkları, iç güvenlikte kullanılan bilişim teknolojileri ve bunların uygulamaları alanlarında işbirliği yapacaklardır.

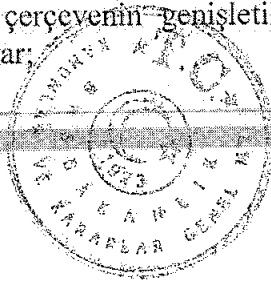
Madde 3 – Sosyo-ekonomik Kalkınma

Taraflar, bölgeyi etkileyen ortak sınamalarla mücadelenin, kapsamlı ve çok boyutlu bir yaklaşımı gerekli kıldığını teslim ederler ve güvenlik alanında kaydedilen ilerlemenin uzun vadeli sürdürülebilir sosyo-ekonomik kalkınmayla desteklenmesi gerektiğini kabul ederler.

Bu bakımdan Taraflar, iş ve endüstri çevrelerinin temsilcilerinin ilgili kurumları arasındaki işbirliğinin teşvikine ilave olarak, eğitim, bilim, teknoloji, ekonomi, ticaret, yatırım, endüstri, enerji, madencilik, ulaştırma, tarım ve sağlık alanlarında işbirliği ve kamu yönetimi alanında reform ve kapasite oluşumunun daha da yoğunlaştırılmasını taahhüt ederler.

Madde 4 – Ekonomi, Sanayi, Ticaret ve Yatırım

Taraflar, aralarındaki ekonomik ve ticari ilişkileri tam potansiyeline kavuşturma taahhüdüyle, ikili ekonomik faaliyetlerini ve ticaretlerini kolaylaştırmak ve artırmak amacıyla, ilgili ikili hukuki çerçevenin genişletilmesi dahil tüm gerekli tedbirleri alacaklardır. Bu amaçla, Taraflar;



- Karma Ekonomik Komisyon gibi mevcut mekanizmalar vasıtasıyla işbirliklerini artırmayı,
- yeni ekonomik işbirliği alanlarını keşfetmeyi ve daha yakın ticari ortaklık için uygun önlemler geliştirmeyi,
- bölgesel ekonomik işbirliğini ve entegrasyonu kolaylaştırmayı ve teşvik etmeyi,
- iş alanları açmaya ve istihdama katkı sağlayacak özel sektör yatırımlarını teşvik edecek tedbirler almayı kabul ederler.

Taraflar, bankacılık sisteminin düzenlenmesinde ve denetiminde işbirliği yapacaklardır.

Taraflar, Küçük ve Orta Bütçeli İşletmelerle (KOBİ) ilgili teşkilatlar, KOBİ'ler ve destekleyici girişimciler konularında bilgi ve tecrübe paylaşımında bulunacaklardır.

Taraflar, sınıai altyapı tesislerinin yapımı, organize sanayi bölgeleri ve sanayi sitesi uygulamaları hakkında bilgi ve tecrübe paylaşımı gibi somut işbirliği imkanlarını araştıraraklardır.

Taraflar, uluslararası ürünlerle rekabet etmek amacıyla ürünlerinin kalitesini daha da artırmak amacıyla, kalite belirleme ve standardizasyon kurumları arasında işbirliğini geliştirmeyi ve modern teknolojiyi kullanmayı kabul ederler.

Taraflar, Afganistan madencilik sektöründe yeni standartlar ve yeni teknolojilerin kurulması ve uygulama konusunda işbirliğini kabul ederler.

Taraflar, bölgesel ve çok taraflı forumlarda ekonomik işbirliğinin gelişmesi yoluyla bölgede barış ve refaha katkıda bulunacak bir ticaret rejiminin tesisine yönelik çabalarını sürdürecektir.

Taraflar, iki ülke arasındaki ticarete sürdürülebilir bir gelişme sağlanması amacıyla ticaret odaları arasında uzun vadeli işbirliğini teşvik etmeyi kabul ederler.

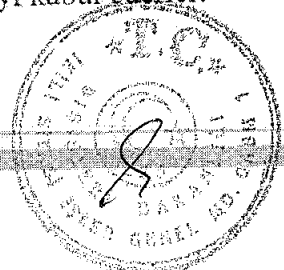
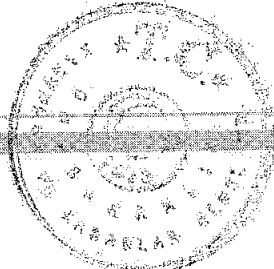
Taraflar, özel sektör şirketlerini, birbirlerinin ülkelerinde mevcut ekonomik, ticari, endüstriyel ve altyapısal sektörlerdeki yatırım imkanlarından yararlanmaya teşvik edeceklerdir.

Madde 5 – Ulaştırma

Taraflar, piyasalarına karşılıklı erişimi artırmak ve geliştirilmiş ulaşırma bağlantılarıyla ekonomik büyümeyi canlandırmak için gerekli tüm tedbirleri almayı kabul ederler.

Taraflar, ikili ve bölgesel ticareti kolaylaştırmak amacıyla, TIR Anlaşması'nın uygulanmasında karşılaşılan sorunları bertaraf etmek üzere işbirliğinde bulunacaklardır.

Taraflar, demiryolu ve karayolu koridorlarının/ağlarının genişletilmesi amacıyla, ikili ve ilgili bölgesel kuruluşlar çerçevesinde çok taraflı işbirliğini geliştirerek, mevcut bölgesel ulaşım altyapısı potansiyelinin tümünden istifade etmeyi kabul ederler.



Taraflar, ICAO uluslararası havacılık anlaşmaları doğrultusundaki eğitim programlarıyla ve her iki tarafın çıkarına olacak şekilde, ticari uçuşlarda artırılmış güzergah ve sefer sayısı, sivil havacılık alanında işbirliğini geliştireceklerdir.

Taraflar, demiryolu ağı ve karayolları başta olmak üzere, ulaştırma altyapılarının geliştirilmesi alanında işbirliğinde bulunmayı kabul ederler.

Madde 6 – Sağlık

Taraflar sağlık alanında, aşağıdaki sahalardaki işbirliğini sürdürecektir ve artıracaklardır:

- Afganistan'da halkın sağlık hizmetlerine erişiminin artırılması,
- Afgan sağlık sisteminin yeniden yapılandırılması konusunda teknik ve danışmanlık hizmetleri,
- sağlık personeline yönelik mübadele ve kısa süreli eğitim programları,
- ilaç ve tıbbi cihazlar,
- acil durumlarda ve afet hallerinde sağlık hizmetleri konusunda deneyim paylaşımı,
- sağlık sektörü yatırımlarında işbirliği için Türk ve Afgan özel sektörlerinin teşviki.

Taraflar, Afganistan'da sağlık tesislerinin inşası, geliştirilmesi ve idaresi alanlarında da işbirliği yapacaklardır.

Madde 7 – Tarım, Hayvancılık ve Kırsal Kalkınma

Taraflar, Afganistan'da kırsal bölgelerde gıda bakımından kendi kendine yeterliliğe erişilmesi ve yaşam standartlarının geliştirilmesi, ayrıca Afgan tarım ürünlerinin ihracatını kolaylaştırması alanlarında işbirliği yapmayı kabul ederler.

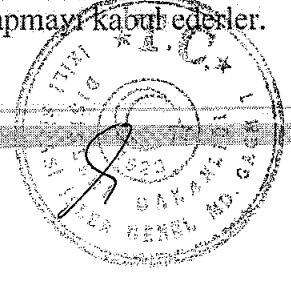
Taraflar tarım, hayvancılık ve kırsal kalkınma alanlarında, teknik eğitim programları, ortak proje uygulama, tecrübe paylaşımı, uzman mübadelesi, teknoloji transferi ile belge ve yayın değişimi yollarıyla işbirliğini sürdürmeyi ve artırmayı taahhüt ederler.

Taraflar, yetkili kurumları aracılığıyla, yoksulluğu dizginleyecek kırsal kalkınma programları ile zirai altyapının geliştirilmesi, modern sulama yöntemleri ve arazi ıslahı konularında işbirliği yapacaklardır.

Madde 8 – Çevre ve Şehir Planlaması

Taraflar, çevre, şehir planlaması ve toplu konut projeleri alanlarında işbirliği imkanlarını araştırmayı kabul ederler.

Taraflar, Afganistan'ın büyük şehirlerinin kent master planlarının ayrıntılı tasarımlarının hazırlanmasında ve kent politikalarının geliştirilmesinde işbirliği yapmayı kabul ederler.



Taraflar, belediye hizmetleri alanında işbirliği imkanlarını araştırmayı kabul ederler.

Taraflar, teknik eğitim kursları açarak ve projelerin uygulanması, uzman değişimi ile teknoloji transferine iştirak ederek, çevrenin ve doğal kaynakların korunması alanlarında işbirliğini başlatmayı, sürdürmeyi ve geliştirmeyi kabul ederler.

Madde 9 – Kurumsal Kapasite Oluşturulması

Taraflar, kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi ve yönetişimin geliştirilmesinin istikrar ve kendi kendine yeterlik bakımından elzem olduğunu kabul ederler ve kamu hizmetlerinin ehil ve hesap verebilir kurumlar tarafından sağlanmasına duyulan ihtiyacı teslim ederler.

Taraflar, merkezi ve yerel idarelerde kapasite oluşumu alanında, teknik yardım ve deneyim paylaşımı yoluyla işbirliğinde bulunacaklardır.

Taraflar, teknik yardım ve deneyim paylaşımı yoluyla, yerel yönetim alanında işbirliğinde bulunacaklardır.

Bu bağlamda Türkiye Cumhuriyeti, Afganistan İslam Cumhuriyeti’ni, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı (TİKA) ve diğer Türk kurumları tarafından yürütülen kapasite oluşturma programları yoluyla desteklemeye devam edecektir.

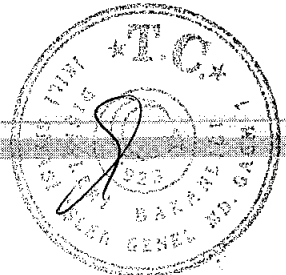
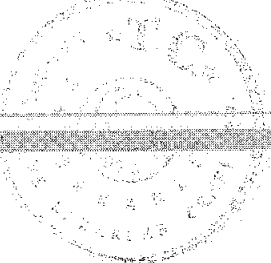
Afganistan İslam Cumhuriyeti’nin talebi üzerine Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından sağlanacak imkan ve kaynaklarla eğitim verilecek Afgan kamu personeli, eğitimleri sırasında kazandıkları mesleki beceri ve uzmanlıkla uyumlu olacak şekilde istihdam edilecektir.

Taraflar, TİKA tarafından Afganistan’da yürütülen proje ve programlara, proje ortaklığı ilkeleri çerçevesinde, ilgili yerel makamlarca uygun katkı ve katılımın sağlanmasının, işbirliği yapılan alandaki başarı ve etkiyi artıracığını kabul ederler. Taraflar, yerel makamların proje uygulama, denetleme ve izleme sürecine katılımlarını sağlayacaklardır.

Afganistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti, TİKA Program Eşgüdüm Ofisleri’ni yardım kuruluşları olarak akredite edecek; sahada üstlenilen projeler için TİKA tarafından atanan veya istihdam edilen personelin güvenliğini sağlayacaktır.

Madde 10 – Eğitim ve Bilim

Taraflar, eğitim programları dahil olmak üzere Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Eğitim ve Yüksek Eğitim Bakanlıkları arasındaki işbirliğinin seviyesini yükseltecekler; Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Afganistan’da kurulan ve yönetilen okulların faaliyetlerini kolaylaştırmak için gerekli önlemleri alacaklardır.



Taraflar, yüksek eğitim kurumları ve akademik kuruluşları arasındaki etkileşimi teşvik edecekler ve bu çerçevede, yüksek öğrenim bursları alanında işbirliğini sürdüreceklendir.

Taraflar, bilimsel ve teknolojik işbirliğini tesis etmek amacıyla, bilimsel araştırma kurumları arasında doğrudan temasları teşvik edeceklerdir.

Madde 11 – Kültür ve Kültürel Miras

Taraflar, Türk-Afgan ilişkilerinin belirleyici vasıflarını oluşturan halktan halka bağları ve ortak kültürü kuvvetlendirmek maksadıyla, halkları arasında daha yakın ilişkileri teşvik edecek gerekli tüm önlemleri alacaklardır.

Taraflar bu amaçla, ortak tarih ve kültürleri bakımından büyük önem taşıyan ve simgesel nitelikte olan projeler vasıtasıyla kültürel ve tarihsel bağlarını güçlendirecekler; ortak kültür varlıklarını muhafaza etmek için birlikte çaba sarf edeceklerdir.

Taraflar, devlet radyo ve televizyonları arasında işbirliği ve etkileşimi geliştirmeye devam edecekler ve Afganistan'da radyo ve televizyonculuk mesleğinin kapasitesini yükseltmek üzere birlikte çalışacaklardır.

Taraflar, yerel yönetim birimleri arasındaki bağların güçlendirilmesini ve bu doğrultuda, vilayetleri veya şehirleri arasında kardeş şehir anlaşmaları imzalanmasını teşvik etmeyi kararlaştırmışlardır.

Madde 12 – Gençlik ve Spor

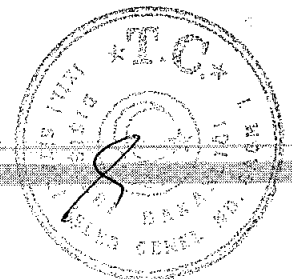
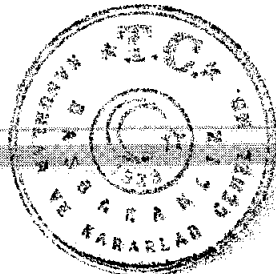
Taraflar, gençlik ve spor alanlarında ikili ilişkileri geliştirmek üzere eğitim, tecrübe paylaşımı ve personel mübadelesini teşvik edeceklerdir.

Taraflar, ilgili kuruluşları tarafından gençlik ve spor konularında ortak program ve projeler gerçekleştirilmesini destekleyeceklerdir.

Taraflar, iki ülke gençleri ve sporcuları için ortak siyasalar ve projeler yürütülmesi için işbirliği yapılmasını teminen gençlik ve spor alanında işbirliği protokolü imzalanması imkânını araştıracaklardır.

Madde 13 – Bölgesel İşbirliği

Taraflar, Afganistan'ın ve bölgenin istikrarının birbirlerine bağlı olduğunun farkında olarak, bölgesine tam entegre olmuş, istikrarlı ve müreffeh bir Afganistan hedefine ulaşmak için, bölgesel işbirliğini teşvik etme yönündeki ortak çabalarını sürdürmeyi kararlaştırmışlardır.



Bu çerçevede Taraflar "Güvenli ve İstikrarlı bir Afganistan için Bölgesel Güvenlik ve İşbirliğine dair İstanbul Süreci" kapsamındaki Güven Artırıcı Önlemlerin hayata geçirilmesine yönelik faaliyetlerini kararlılıkla sürdüreceklerdir.

Taraflar ayrıca, "Afganistan, Pakistan ve Türkiye Arasında Ankara Üçlü Zirve Süreci"nin 2007 yılından bu yana bölgesel diyalog ve işbirliğine yaptığı önemli katkıları teyit ederek, bu çerçevedeki çabalarını devam ettirmeyi kararlaştırmışlardır.

Madde 14 – Uygulama Mekanizması

İşbu Anlaşma'nın uygulanmasına ilişkin siyasi yönlendirmede bulunmak ve sağlanan ilerlemeyi denetlemek üzere, Tarafların Dışişleri Bakanlıkları yılda bir toplantı düzenleyeceklerdir.

Sözkonusu yıllık toplantılarda, Anlaşma çerçevesinde yürütülen faaliyetler değerlendirilecek ve müteakip yıl düzenlenecek toplantının gündemi belirlenecektir.

Madde 15 – Değişiklik

İşbu Anlaşma, Tarafların karşılıklı yazılı rızalarıyla, diplomatik kanallar vasıtasıyla değiştirilebilir. Değişiklikler, işbu Anlaşma'nın 17. maddesinde belirtilen hukuki sürece uygun şekilde yürürlüğe girecektir.

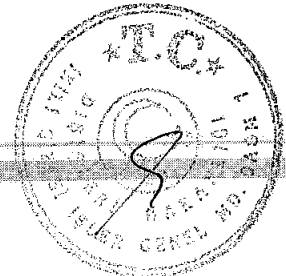
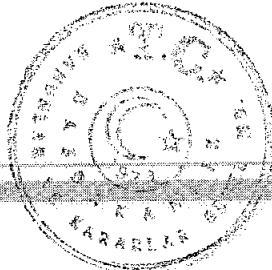
Madde 16 – Uyuşmazlıkların Giderilmesi

İşbu Anlaşma hükümlerinin yorumlanmasından veya uygulanmasından doğacak her türlü uyuşmazlık, diplomatik kanallardan, Taraflar arasında müzakereler yoluyla dostane şekilde çözülecektir.

Madde 17 – Yürürlüğe Giriş

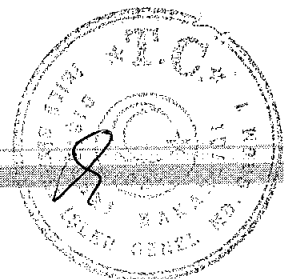
İşbu Anlaşma, yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerin tamamlandığını Tarafların birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

İşbu Anlaşma 10 yıl süreyle yürürlükte kalacak ve Taraflardan biri diğerine, yürürlük süresi dolmadan 6 ay önce Anlaşma'yı sona erdirmeye niyetini diplomatik kanallardan yazılı olarak bildirmediği sürece, 10'ar yıllık süreler halinde otomatik olarak yenilenecektir.




Recep Tayyip Erdoğan
Türkiye Cumhurbaşkanı

John J. Egan



**STRATEGIC PARTNERSHIP AND FRIENDSHIP AGREEMENT
BETWEEN
THE REPUBLIC OF TURKEY
AND
THE ISLAMIC REPUBLIC OF AFGHANISTAN**

PREAMBLE

The Republic of Turkey and the Islamic Republic of Afghanistan, hereinafter referred to as "the Parties";

Based on the centuries-old friendship between the Turkish and Afghan people, which was registered with the "Turkish - Afghan Alliance Treaty" of March 1, 1921;

Affirming that the said Treaty, through which both countries have committed themselves to strengthen their long-term cooperation and solidarity based on mutual interests and responsibilities, constituted the basis guiding Turkish - Afghan relations in the past 93 years;

Underlining that the close friendship enjoyed by the Republic of Turkey and the Islamic Republic of Afghanistan reflects the spirit of the 1921 "Turkish - Afghan Alliance Treaty", which states that "the prosperity and adversity of any of these two countries is considered the prosperity and adversity of both of them";

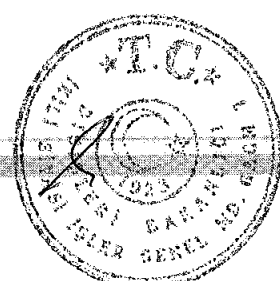
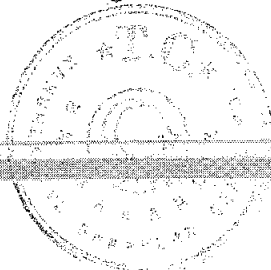
Recalling the subsequent Treaty of Friendship and Cooperation between Afghanistan and Turkey of May 25, 1928, through which both countries further intensified their cooperation and solidarity;

Recognizing the time-honoured multi-faceted cooperation between Turkey and Afghanistan, which covers, inter alia, the areas of capacity building in public administration, security and socio-economic development, on bilateral and regional levels;

Expressing profound satisfaction of the manner in which these relations have evolved and matured over decades through genuine goodwill, mutual respect, sincere understanding and a spirit of cooperation;

Believing that the further comprehensive development of their bilateral ties would promote progress and prosperity in both states and the region as a whole;

Hereby solemnly declare their commitment to perpetuate their friendship and cooperation as laid out in the following articles:



Article 1 – Objectives

With this Agreement, the Parties aim to further their long-term comprehensive cooperation, based on the spirit of mutual interests and responsibilities, towards the common objective of ensuring lasting peace, security, stability and prosperity, both for their countries and the region, as well as to promote and protect basic human rights and fundamental freedoms.

The provisions of this Agreement shall not affect the rights and obligations arising from membership of the Parties to international organizations and arrangements.

Article 2 – Security

The Parties shall work together to overcome challenges to regional peace and security which also have direct negative implications on the development of their countries. To that end, the Parties shall cooperate through their competent authorities, primarily in the fields of counter-terrorism and fight against transnational crimes such as, extremism, organized crimes and money laundering, by way of training, experience sharing, information sharing, personnel exchanges and grants. They shall also cooperate in the field of illegal immigration and border management.

The Parties shall share operational, technical and strategic information regarding narcotic crimes through their competent institutions.

The Ministries of Interior of the Parties shall cooperate in the field of information technologies and their applications that are utilized in internal security.

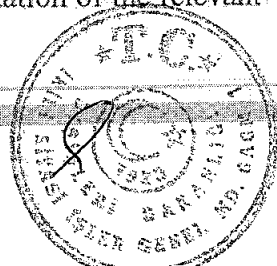
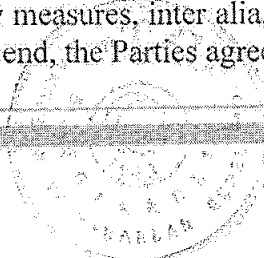
Article 3 – Socio-economic Development

The Parties acknowledge that tackling common challenges which afflict the region requires a comprehensive and multi-dimensional approach and recognize that progress made in the security realm must be bolstered by long-term sustainable socio-economic development.

In this regard, the Parties commit to further intensifying education, scientific, technology, economic, trade, investment, industrial, energy, mining, transport, agricultural and health cooperation, as well as reform and capacity building in public administration, in addition to promoting cooperation between relevant bodies of business and industry representatives.

Article 4 – Economy, Industry, Commerce and Investment

Being committed to enhancing their economic and commercial relations to their full potential, in order to facilitate and increase their bilateral economic activities and trade, the Parties shall take all necessary measures, inter alia, the augmentation of the relevant bilateral legal framework. To that end, the Parties agree;



- to intensify their cooperation through existing mechanisms such as the Joint Economic Commission,
- to explore new areas of economic cooperation and develop appropriate measures for closer commercial partnership,
- to facilitate and promote regional economic cooperation and integration,
- to take necessary measures to encourage private sector investment that contributes to job creation and employment.

The Parties shall cooperate in the regulation and control of the banking system.

The Parties shall share knowledge and experience regarding Small and Medium Size Enterprise (SME) related organizations, SMEs and supporting entrepreneurs.

The Parties shall explore concrete cooperation opportunities such as, construction of industrial infrastructure facilities, knowledge and experience sharing on organized industrial zone and industrial site implementations.

The parties agree to develop their cooperation among institutes of quality assurance and standardization and use modern technology in order to further promote the quality of their products for competing with international products.

The Parties agree to cooperate in introduction and application of new standards and new technologies in the mining sector in Afghanistan.

The Parties shall continue their efforts towards the establishment of a trade regime which will contribute to peace and prosperity in the region, through the development of economic cooperation in regional and multi-lateral fora.

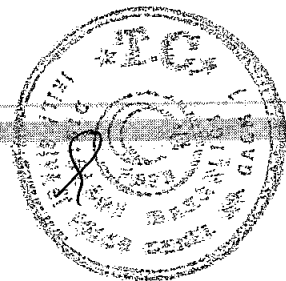
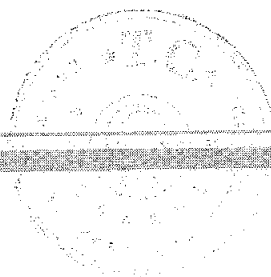
The parties agree to encourage extended cooperation among their chambers of commerce in order to achieve sustainable development of trade between two countries. The Parties shall encourage their private sector companies to take advantage of the investment opportunities in all economic, commercial, industrial and infrastructural sectors available in each other's country.

Article 5 –Transport

The Parties agree to take all necessary measures to increase access to each other's markets and stimulate economic growth through improved transportation connectivity.

The Parties shall cooperate with a view to overcome the difficulties in the implementation of the TIR Agreement to facilitate bilateral and regional trade.

The Parties agree to utilize the full potential of existing regional transport infrastructure by enhancing bilateral as well as multilateral cooperation within the framework of relevant regional bodies with a view to extending the coverage of railway and other overland corridors/networks.



The Parties shall bolster their cooperation in civil aviation through training programmes in accordance with ICAO international aviation instruments and increased routes and frequency of commercial flights, to the interests of both parties.

The Parties agree to cooperate in the development of transport infrastructures, in particular of railway networks and roads.

Article 6 – Health

In the field of health the Parties shall continue and increase cooperation in the following areas:

- increase popular access to health services in Afghanistan,
- technical and consultancy services for re-structuring the Afghan health system,
- exchange of and short term training programmes for medical personnel,
- medicine and medical equipment,
- experience sharing in health services in times of emergencies and disasters.
- encouraging Turkish and Afghan private sectors to cooperate in health sector investment.

The Parties shall also cooperate in the construction and development of health facilities in Afghanistan and their management.

Article 7 - Agriculture, Livestock and Rural Development

The Parties agree to cooperate in achievement of food self-sufficiency and in improving living standards in rural areas in Afghanistan, as well as facilitate the export of agricultural products from Afghanistan.

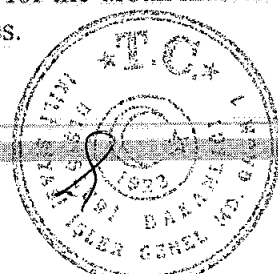
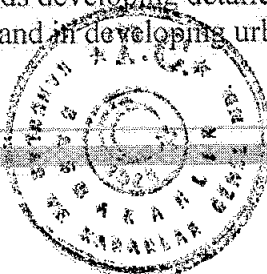
In the fields of agriculture, livestock and rural development, the Parties commit to continue and expand cooperation through technical training programmes, joint project implementations, experience sharing, expert exchanges, technology transfer and document and publication exchanges.

The Parties shall collaborate, through their competent institutions, on rural development programmes to curb poverty, as well as, on agricultural infrastructure development, modern irrigation techniques and land improvement.

Article 8 – Environment and Urban Planning

The Parties agree to explore possibilities of cooperation in the field of environment, urban planning and public housing schemes.

The Parties agree to cooperate towards developing detailed outlines for the urban master plans of major cities in Afghanistan and in developing urban policies.



The Parties agree to explore avenues of cooperation in the field of municipal services.

The parties agree to initiate, continue and develop their cooperation in the areas of environment protection and natural resources preservation by launching technical training courses and participating in implementation of projects, exchange of experience and transfer of technologies.

Article 9 – Institutional Capacity Building

The Parties agree that strengthening institutions and improving governance are crucial to stability and self-sufficiency and recognize the need for efficient and accountable institutions to deliver public services.

The parties shall cooperate on building the capacity of central and local entities through sharing and exchanging of experiences and technical support.

The Parties shall cooperate in the field of local governance, through technical assistance and experience sharing.

In this context, the Republic of Turkey will continue to support the Islamic Republic of Afghanistan through capacity building programmes conducted by the Turkish Cooperation and Coordination Agency (TIKA), as well as through programmes carried out by other Turkish institutions.

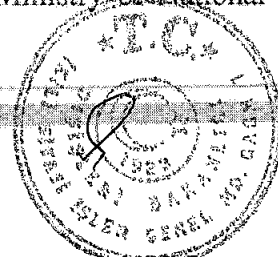
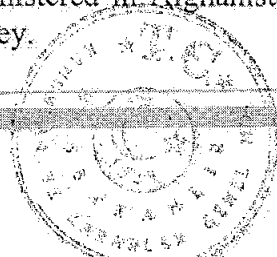
Afghan civil service personnel trained with the resources and facilities provided by the Government of the Republic of Turkey upon the request of the Government of the Islamic Republic of Afghanistan shall be employed in accordance with the professional competence and specialization they acquired in their training.

The Parties agree that, adequate contribution and participation of relevant local authorities, in the framework of project partnership principles, to the projects and programmes carried out by TIKA in Afghanistan will increase their success and impact. The Parties shall ensure the participation of local authorities in project implementation, control and follow-up.

The Government of the Islamic Republic of Afghanistan shall accredit TIKA Programme Coordination Offices as aid organizations; and ensure the security of its personnel either assigned or employed by TIKA for projects undertaken in the field.

Article 10 – Education and Science

The Parties shall further increase the level of cooperation between the Ministry of National Education of the Republic of Turkey and the Ministries of Education and Higher Education of the Islamic Republic of Afghanistan through initiatives including education programmes; they shall take the necessary measures to facilitate the activities of the schools founded and administered in Afghanistan by the Ministry of National Education of the Republic of Turkey.



The Parties shall promote interaction between their higher education entities and academic institutions, and in this regard, shall continue collaboration on higher education scholarships.

The Parties shall encourage direct contacts between their scientific research institutions to establish scientific and technological cooperation.

Article 11 – Culture and Cultural Heritage

In order to build on the shared culture and people-to-people bonds which constitute a defining features of Turkish-Afghan relations, the Parties shall take all necessary measures to promote closer interaction among their people.

To that end, the Parties shall foster cultural and historical ties through projects which carry significant meaning and symbolism for their shared culture and history, as well as making joint efforts on the preservation of cultural heritage.

The Parties shall continue to develop collaboration and interaction between state radio and television networks and work together in increasing the capacities of radio and television professionals in Afghanistan.

The Parties agree to encourage fostering bonds between their local government entities and in this regard encourage signing twinning agreements between the provinces or cities, as applicable, of the respective countries.

Article 12 – Youth and Sports

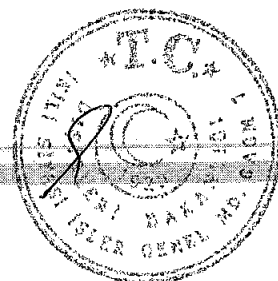
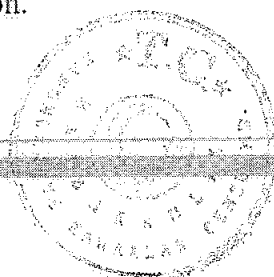
The Parties shall promote training, experience sharing and personnel exchanges in order to develop bilateral relations in the fields of youth and sports.

The Parties shall support the realization of joint programmes and projects on youth and sport by their relevant organizations.

The Parties shall explore the possibility of signing a protocol on youth and sport cooperation in order to ensure cooperation on conducting common policies and joint projects concerning the youth and athletes of the two countries.

Article 13 - Regional Cooperation

The Parties recognize that the stability of Afghanistan and that of the region are mutually reinforcing; and agree to continue their joint efforts to promote regional cooperation, with the shared vision of creating a stable and prosperous Afghanistan that is firmly integrated into its region.



In this regard, the Parties shall continue their efforts resolutely within the framework of the "Istanbul Process on Regional Security and Cooperation for a Secure and Stable Afghanistan" to implement the Confidence Building Measures thereof.

The Parties reaffirm the valuable contribution that the "Ankara Trilateral Summit Process among Afghanistan, Pakistan and Turkey" has made to regional dialogue and cooperation since 2007 and agree to pursue their efforts within its framework.

Article 14 – Implementation Mechanism

In order to monitor progress and provide political guidance towards the implementation of this Agreement the Ministries of Foreign Affairs of both Parties shall hold annual meetings.

At the annual meetings, the activities carried out within the framework of the Agreement will be evaluated and the agenda of the following year will be identified.

Article 15 – Amendment

This Agreement may be amended by written mutual consent of the Parties, through diplomatic channels. The amendments shall enter into force in accordance with the same legal procedure prescribed under Article 17 of this Agreement.

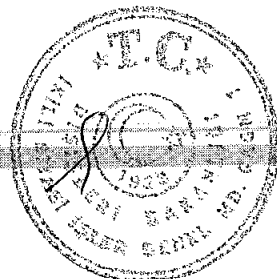
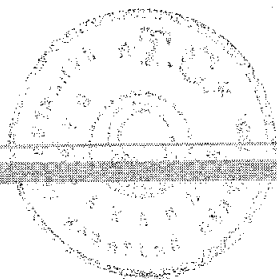
Article 16 – Dispute settlement

Any dispute arising out of the interpretation or application of this Agreement shall be settled amicably by negotiations by the Parties through diplomatic channels.

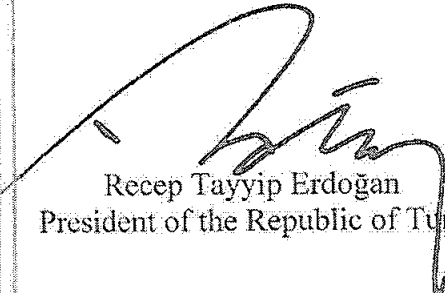
Article 17 – Entry into Force

This Agreement shall enter into force on the date of the receipt of the last written notification by which the Parties inform each other, through diplomatic channels, of the completion of their internal legal procedures required for its entry into force.

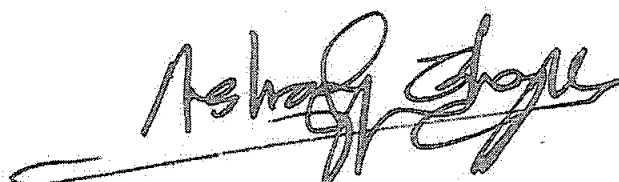
This Agreement shall remain in force for a period of 10 years, and unless one of the Parties notifies the other in writing through diplomatic channels of its intention to terminate the Agreement 6 months prior to its expiration, shall be extended automatically for successive periods of 10 years.



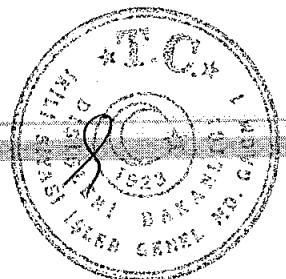
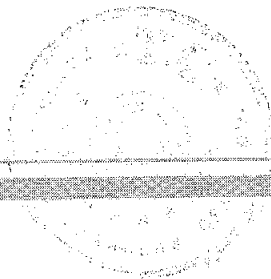
Done in Kabul on October 18, 2014 in two original copies in Turkish, Dari, Pashto and English languages, all texts being equally authentic. In case of any divergence of interpretation, the English text shall prevail.



Recep Tayyip Erdoğan
President of the Republic of Turkey



Dr. Mohammad Ashraf Ghani Ahmadzai
President of the Islamic Republic of Afghanistan



موافقتنامه همکاری استراتژیک و دوستی میان جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری ترکیه

مقدمه

جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری ترکیه، که متعهد به آن ها طرفین خطاب می گردند؛

بر مبنای دوستی میان مردم افغانستان و ترکیه که قدمت آن به قریبها بر میگردد و در "معاهده دوستی افغان-ترک" مورخ ۱۰ خوت ۱۲۹۹ هجری شمسی مطابق اول مارچ ۱۹۲۱ تسخیل گردیده است؛

با تصریح این که موافقتنامه مذکور، که بر اساس آن هر دو کشور به تقویت همکاری و همبستگی دوار مدت بر بنیاد منافع و مسئولیت های مشترک متعهد بوده اند و اساس توسعه روابط افغان-ترکیه را در ۹۳ سال گذشته فراهم کرده است؛

با تاکید بر این که دوستی نزدیک میان جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری ترکیه روحیه "معاهده دوستی افغان-ترک" ۱۹۲۱ را منعکس می نماید و در آن چنین تصریح شده است: "رفاه و مشقت هر یک از این دو کشور به مثابه رفاه و مشقت هر دوی آنها می باشد؛"

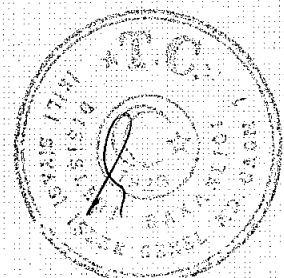
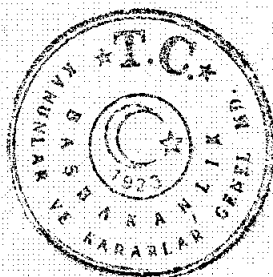
همچنان به اشاره به معاهده دوستی و همکاری میان افغانستان و ترکیه در ۳۰ نور ۱۳۰۷، مطابق ۲۵ ماه می ۱۹۲۸ که از طریق آن هر دو کشور دوستی و همبستگی خویش را بیشتر تحکیم بخشیدند؛

با درک همکاری چند بعدی میان افغانستان و ترکیه منجمله در بخش های ظرفیت سازی در اداره عامه، امنیت و انکشاف اجتماعی، اقتصادی به سطوح دو جانبه و منطقه ای؛

با اظهار رضایت عمیق نسبت به شیوه های که این روابط از طریق آن بر مبنای حسن نیت، احترام متقابل، درک صادقانه و روحیه همکاری در طول ده ها سال تکامل نموده و به بلوغ رسیده است؛

با توجه به این که انکشاف بیشتر همه جانبه در پیوند های دو جانبه شان بست ترقی و رفاه هر دو کشور و در کل، در منطقه خواهد گردید؛

بنابراین و منبیه تعهدشان را با صراحت در مورد تحکیم دوستی و همکاری خویش، آنگونه که در مواد زیر درج گردیده است، اظهار می نمایند؛



ماده اول - اهداف

بر اساس این موافقتنامه، طرفین قصد دارند تا همکاری‌های همه جانبه در از مدت استراتژیک خویش را بر اساس روحیه شفاف و مسئولیت‌های متقابل در راستای هدف مشترک تأمین صلح پایدار، امنیت، ثبات و رفاه برای کشور های شان و برای منطقه افزایش داده، حقوق اساسی بشری و آزادی های اساسی را ارتقاء بخشند و از آن ها حفاظت نمایند.

مباد این موافقتنامه حقوق و مکلفیت های طرفین را که به عضویت آن ها در سازمان های بین المللی و نهادهای بین المللی ارتباط می گیرد، متأثر نمی سازد.

ماده دوم - امنیت

طرفین در راستای رفع چالش های که متوجه صلح و امنیت منطقه میباشد و تأثیرات منفی مستقیم بالای انکشاف هر دو کشور میگردد، همکاری می نمایند. برای تحقق این هدف، طرفین از طریق مقامات دیپلماتیک خویش، شریک نمودن تجربه، تشریک معلومات، تبادل پرسونل و ارائه کمک های بلاعوض، عمدتاً در عرصه های مبارزه با تروریسم و جرایم فرامرزی، افراط گرایی، جرایم سازمان یافته و پولشویی همکاری می نمایند. همچنین طرفین در عرصه مهاجرت غیر قانونی و مدیریت سرحدات همکاری می نمایند.

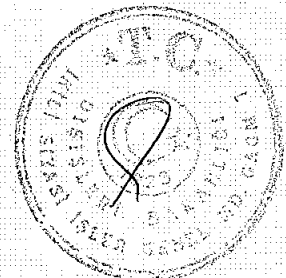
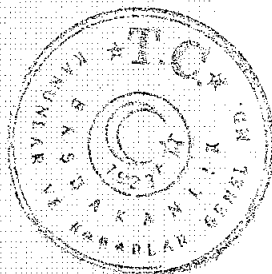
طرفین اطلاعات عملیاتی، تخنیک و استراتژیک را در مورد جرایم مربوط به مواد مخدر از طریق نهاد های دیپلماتیک خویش با هم در میان می گذارند.

وزارت خانه های امور داخله طرفین در عرصه های تکنالوژی معلوماتی و کاربرد آن در عرصه امنیت داخلی همکاری می نمایند.

ماده سوم - انکشاف اجتماعی - اقتصادی

طرفین درک می نمایند که مبارزه با چالش های مشترکی که منطقه را متأثر می سازد نیازمند یک رویکرد جامع و چند بعدی بوده و بر درک می کنند که پیشرفت بنیست آمده در عرصه امنیت باید از طریق انکشاف اجتماعی - اقتصادی دراز مدت و پایدار تقویت گردد.

در این زمینه، طرفین تعهد می نمایند تا همکاری ها در عرصه های معارف، علوم، تکنالوژی، اقتصاد، تجارت، سرمایه گذاری، صنعت، انرژی، معادن، ترانسپورت، زراعت، صحت و اصلاح و ارتقای ظرفیت اداره عامه را بهر علاوه توسعه همکاری میان نهاد های ذیربط که از تجار و صنعت کاران نمایندگی می نمایند، تشدید بخشند.



ماده چهارم - اقتصاد، صنعت، تجارت، و سرمایه گذاری

طرفین با تعهد به ارتقای سطح روابط اقتصادی و تجارتي به بالاترین سطح ممکن، تمام اقدامات لازم را به منظور تقویت تجارت خوب دیرپه حقوقی دوجانبه جهت تسهیل و افزایش فعالیت های اقتصادی و تجارت دوجانبه انجام می دهند. برای تحقق این هدف طرفین توافق می نمایند تا:

- همکاری های شان را از طریق مکانیزم های موجود مانند کمیسیون اقتصادی مشترک تشدید بخشند،
موضوعه های جدید همکاری های اقتصادی را جستجو نمایند و تدابیر مناسب را برای مشارکت تجارتي نزدیکتر
انکشاف دهند.

- همکاری ها و همگرایی اقتصادی منطقه ای را تسهیل و گسترش دهند،
تدابیر لازم را جهت تسهیل سرمایه گذاری در سکتور خصوصی که به ایجاد شغل و کاراییایی کمک می کند،
اتحاد نمایند.

طرفین در تنظیم و کنترل سیستم بانکداری همکاری نمایند.

طرفین عملیات و تجارت خویش را در مورد مؤسسات تثبیت کوچک و متوسط و پیشین با هم دیگر مطرح
میکنند.

طرفین فرصت های عملی همکاری ها را مانند اعمار تأسیسات زیربنای صنعتی، تبادل دانش و تجربیات در مورد
زون های خاص صنعتی و ماحه تطبیقات فعالیت های صنعتی، جستجو نمایند.

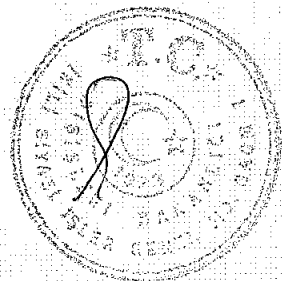
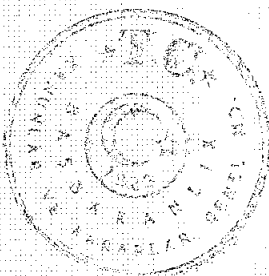
طرفین توافق می نمایند تا جهت ارتقای بیشتر کیفیت امتعه و توان رفاهت بین المللی کالاهای دو کشور همکاری
خویش را میان مؤسسات تخصصی کیفیت و استاندارد سازی و استفاده از تکنالوجی های معاصر، توسعه دهند.

طرفین توافق می کنند تا در معرفی و کاربرد معیارها و تکنالوژی جدید در سکتور معدن در افغانستان همکاری
کنند.

طرفین تلاش های شان را در راستای ایجاد یک سیستم تجارتی، که به صلح و رفاه در منطقه کمک واقع گردد، از
طریق توسعه همکاری های اقتصادی در منطقه و مجامع منطقه ای و چند جانبه، ادامه می دهند.

طرفین توافق نمودند تا عرض دستیابی و توسعه پایدار تجارت میان دو کشور همکاری های وسیع تری میان اتاق
های تجارت دو کشور ایجاد نمایند.

طرفین سکتورهای خصوصی خویش را ترغیب خواهند کرد تا از فرصت های سرمایه گذاری قابل دسترس در
تمام سکتورهای اقتصادی، تجارتي، صنعتی، و زیربنایی دو کشورهای یکدیگر استفاده کنند.



ماده پنجم - ترانسپورت

طرفین توافق می نمایند تا تمامی تدابیر لازم را جهت افزایش دسترسی به بازارهای یکدیگر و تحرک و رشد اقتصادی از طریق اتصالات ترانسپورتی بهتر، اتخاذ نمایند.

طرفین به هدف رفع مشکلات فر راه تعیین موافقتنامه ترانسپورت بین المللی (TIR Agreement) جهت تسهیل تجارت دو جانبه و منطقه‌ای با هم همکاری خواهند کرد.

طرفین توافق می نمایند تا به هدف توسعه خطوط آهن و دیگر دملیرها شبکه های زمینی، از تمام ظرفیت های زیربنای ترانسپورتی موجود منطقه‌ای توسط ارتقای همکاری های دو جانبه و جدا جانبه در جوکات سازمانهای مربوطه منطقه‌ای استفاده نمایند.

طرفین همکاری های شان را در عرصه هوانوردی ملکی از طریق برنامه های آموزشی مطابق اسناد سازمان بین المللی هوانوردی ICAO و افزایش خطوط و تعداد پرواز های تجارتی با در نظر داشت مسافع طرفین ارتقاء بخشند.

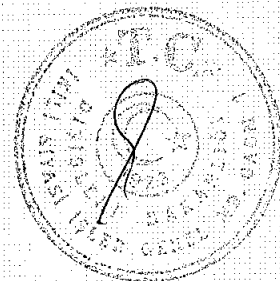
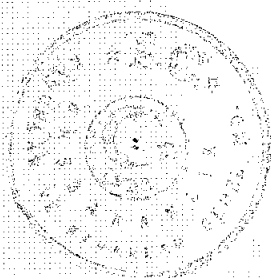
طرفین توافق اند تا در راستای انکشاف زیربنای ترانسپورتی، به ویژه شبکه خطوط آهن و سړک ها، یکدیگر را همکاری کنند.

ماده ششم - صحت

در عرصه صحت، طرفین همکاری های خویش را در ساحات ذیل ادامه و افزایش میدهند:

- افزایش دسترسی همگانی مردم به خدمات صحتی در افغانستان.
- خدمات تشخیصی و مستورینی برای اصلاح ساختار سیستم صحتی افغانستان.
- برنامه های کوتاه مدت برای پرسونل طبی.
- ادویه و تجهیزات طبی.
- تشریک تجارت، در قسمت خدمات صحتی در صورت وقوع حالات عاجل و اغاث.
- تنويع سكتور خصوصي افغانستان و ترکیه جهت همکاری در سرمایه گذاری روی سكتور صحت.

طرفین همچنان در قسمت اعمار و انکشاف تسهیلات صحتی در افغانستان و همچنان مدیریت آن همکاری می نمایند.



ماده هفتم - زراعت، مالداري و انكشاف دهات

طرفين توافق مي نمايند تا در راستاي رسيدن به خودكفايي غذايي، ارتقاي سطح زندگي مردم در مناطق روستايي افغانستان و تأمين توانايي امكانات صدور محصولات زراعي افغانستان همكاري كنند.

در عرصه هاي زراعت، مالداري و انكشاف دهات، طرفين تعهد مي نمايند تا همكاري هاي خويش را از طريق برنامه هاي آموزشي تخنيكي، تطبيق پروژه هاي مشترك، تشريك تجارب، تبادل متخصصين، انتقال تكنولوژي و تبادلات اسناد و نشرات، ادامه و توسعه بخشند.

طرفين از طريق نهادهاي با صلاحيت شان در باره برنامه هاي انكشاف دهات جهت محاذله با فقره و غير در مورد انكشاف زيرساي زراعتي، تخنيك هاي عصري آبياري و بهبود اراضي زراعتي، تشريك مساعي نمايند.

ماده هشتم - محيط زيست و پلان گداري شهري

طرفين توافق مي نمايند تا امكانات همكاري در عرصه ي محيط زيست، پلان گداري شهري و برنامه هاي تهيه مسكن را جستجو كنند.

طرفين توافق مي نمايند تا در راستاي تهيه برنامه هاي مفصل براي ماستر پلانهاي شهر هاي بزرگ افغانستان و تهيه پايي هاي شهري همكاري كنند.

طرفين توافق مي نمايند تا طرق همكاري ها را در عرصه خدمات شاروالي جستجو كنند.

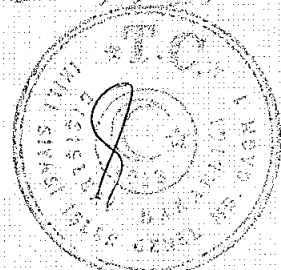
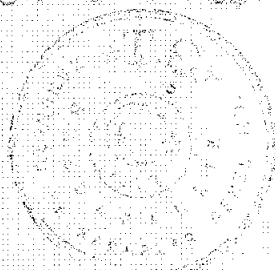
طرفين تعهد مي نمايند تا در عرصه هاي حفاظت محيط زيست و مانع طبيعي همكاري هاي خويش را از طريق برنامه هاي آموزشي تخنيكي، اشتراك در تطبيق پروژه ها، تبادل تجارب و انتقال تكنولوژي آغاز، ادامه و انكشاف دهند.

ماده نهم - ظرفيت سازي در نهاد ها

طرفين با توافق بر اين كه تقويت نهاد ها و بهبود حكومتمداري براي ثبات و خود كفايي داراي نقش كليدي است، ضرورت به نهاد هاي مؤثر و حساسه جهت ارائه خدمات عامه را درك مي نمايند.

طرفين در عرصه اصلاح و ارتقاي ظرفيت ادارات مركزي و محلي از طريق تبادل تجارب و مساعدت هاي تخنيكي، با هم همكاري مي نمايند.

طرفين در عرصه هاي حكومت داري محلي از طريق كمك هاي تخنيكي و ارتقاء تجارب همكاري مي كنند.



در این زمینه، جمهوری ترکیه به حمایتش از جمهوری اسلامی افغانستان از طریق برنامه های طرفین مشارکی که توسط اداره انکشاف و همکاری ترکیه (TIKA)، و همچنان از طریق برنامه های که توسط سایر مؤسسات عامه ترکی صورت می گیرد ادامه خواهد داد.

کارمندان خدمات ملکی افغانستان که به کمک منابع و تأسیسات جمهوری ترکیه بنابر تقاضای جمهوری اسلامی افغانستان تحت آموزش قرار گرفته اند، نظریه توانمندی مسلکی و تخصص که در دوره آموزش خویش بدست آورده اند، استخدام می گردند.

طرفین موافق اند که سهمگیری و اشتراک کافی مقامات مربوطه محلی در چارچوب حصول تطبیق پروژه ها، پروژه ها و برنامه های که توسط اداره انکشاف و همکاری ترکیه در افغانستان انجام میشود، مؤثریت و تأثیر آن ها را افزایش میدهد. طرفین از اشتراک مقامات محلی در تطبیق، کنترل و پیگیری پروژه ها اطمینان میدهند.

جمهوری اسلامی افغانستان دفاتر هماهنگی برنامه های TIKA را محبت سازمان های کمک رسان می پذیرد و اهمیت کارمندی را که توسط TIKA برای پروژه ها (در سطح) تعیین یا استفاده شده اند، تأمین می کند.

ماده دهم - معارف و ساینس

طرفین سطح همکاری ها را میان وزارت های معارف و تحصیلات عالی جمهوری اسلامی افغانستان و وزارت ملی معارف جمهوری ترکیه از طریق برنامه های تعلیمی و ابتکارات دیگر افزایش خواهند داد. طرفین اقدامات لازم را جهت تسهیل فعالیت های مکاتبی که توسط وزارت ملی معارف جمهوری ترکیه در افغانستان تأسیس و اداره می شوند، اتخاذ خواهند کرد.

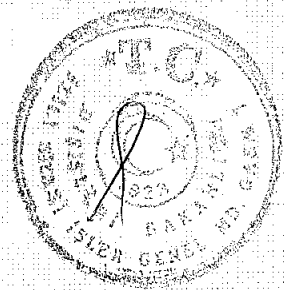
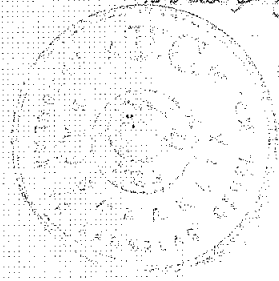
طرفین تعاملات میان نهاد های تحصیلات عالی و مؤسسات آکادمیک شان را تقویت نموده و در این خصوص همکاری های خویش را در مورد بورسیه های تحصیلات عالی ادامه دهند.

طرفین جهت ایجاد همکاری های علمی و تکنولوژی ارتباطات مستقیم را میان مؤسسات تحقیقات علمی خویش ترجیح می نمایند.

ماده یازدهم - فرهنگ و میراث فرهنگی

به منظور تقویت پیوند های فرهنگی بین مردم دو کشور که خصوصیات تعیین کننده روابط افغانستان و ترکیه می باشند، طرفین تمام اقدامات لازم را جهت انکشاف بیشتر ارتباطات میان مردم دو کشور اتخاذ می نمایند.

بنابراین، طرفین روابط فرهنگی و تاریخی خود را از طریق پروژه های که برای فرهنگ و تاریخ مشترک آن ها دارای ارزش چشمگیر و ارزش های نمادین باشد تقویت بخشیده و همچنان تلاش های مشترک خویش را در راستای حفظ میراث های فرهنگی به خرج خواهند داد.



طرفین به انکشاف همکاری و ارتباطات میان شبکه های رادیو تلویزیونی یکدیگر ادامه داده و جهت افزایش ظرفیت های افراد مسلکی رادیو تلویزیون در افغانستان یکجا کار خواهند کرد.

طرفین توافق می نمایند تا پیوند های فرهنگی میان ارگان های دولتی محلی یکدیگر را تقویت نموده و در این راستا توافقات درستی (خواهر خواندگی) را میان ولایات یا شهر های یکدیگر، در صورت امکان، به امضا برسانند.

ماده دوازدهم - جوانان و ورزش

طرفین به هدف انکشاف روابط دو جانبه در عرصه جوانان و ورزش آموزش، تشریک تجارب و تبادل کارمندان را افزایش می دهند.

طرفین از تحقق برنامه ها و پروژه های مشترک در ارتباط به جوانان و ورزش از طریق مؤسسات مربوطه شان حمایت به عمل خواهند آورد.

طرفین امکان انضامی یک پروتوکل در مورد جوانان و همکاری های ورزشی را جهت تأمین همکاری در عرصه های تطبیق پالیسی ها و پروژه های مشترک مربوط به جوانان و ورزشکاران دو کشور جستجو می نمایند.

ماده سیزدهم - همکاری های منطقه ای

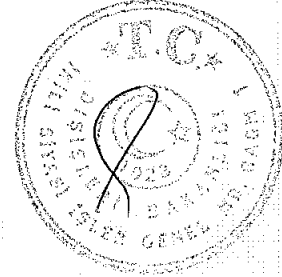
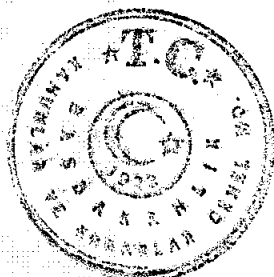
طرفین درک می کنند که ثبات افغانستان و ثبات منطقه لازم و ملزوم یکدیگر میباشد و توافق می نمایند تا تلاش های مشترک خویش را جهت تقویت همکاری های منطقه ای، با در نظر داشت دیدگاه مشترک ایجاد یک افغانستان با ثبات و مرفه که به شکل مستحکم با منطقه وصل باشد، ادامه دهند.

در این زمینه، طرفین تلاش های خویش را قاطعانه در "چارچوب روند استانبول پیرامون امنیت و همکاری های منطقه ای برای یک افغانستان با امن و با ثبات" به هدفی تطبیق تدابیر اعتماد سازی مربوط به آن، ادامه دهند.

طرفین روی کمک ارزشمندی که پروژه نشست سه جانبه انقاره میان افغانستان، پاکستان و ترکیه در عرصه گفتگو و همکاری منطقه ای از سال ۱۳۸۶ بدینسو به بار آورده است مجدداً تأکید می نمایند و توافق می کنند تا تلاش های خویش را در قالب آن ادامه دهند.

ماده چهاردهم - مکانیزم تطبیق

به منظور نظارت از پیشرفت و ارائه رهنمود های سیاسی جهت تطبیق این موافقتنامه، وزارت خارجه های امور خارج طرفین، جلسات سالانه را برگزار می نمایند.



در جلسات سالانه، فعالیت های که در چارچوب این موافقتنامه انجام شده است مورد ارزیابی قرار گرفته و آجندای سال آینده شناسایی خواهد گردید.

ماده پانزدهم - تعدیل

این موافقتنامه می تواند با رضایت متقابل کتبی طرفین از طریق مجاری دیپلماتیک تعدیل گردد. تعدیلات در مطابقت با عین طرز العمل حقوقی که در ماده هفدهم این موافقتنامه ذکر گردیده است، مروجی الاجراء میباشد.

ماده شانزدهم - حل و فصل منازعات

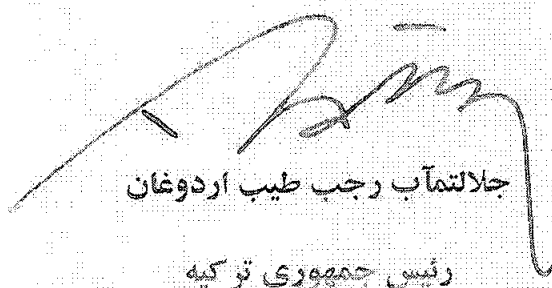
هر گونه منازعه برخاسته از تفسیر و تطبیق این موافقتنامه از راه مذاکره دوستانه بین طرفین از طریق مجاری دیپلماتیک حل و فصل می گردد.

ماده هفدهم - انفاذ

این موافقتنامه از تاریخ دریافت آخرین آگهی کتبی که توسط آن طرفین یکدیگر را از طریق مجاری دیپلماتیک در مورد تکمیل طرز العمل های حقوقی داخلی خویش که برای انفاذ آن لازم است آگاهی میدهند، نافذ می گردد.

این موافقتنامه برای مدت ۱۰ سال نافذ می باشد، مگر اینکه یکی از طرفین، طرف دیگر را به صورت کتبی از طریق مجاری دیپلماتیک در مورد قصدش مبنی بر فسخ این موافقتنامه شش ماه قبل از ختم میعاد آن آگاه سازد، در غیر آن این موافقت نامه برای مدت متوالی ۱۰ سال دیگر به صورت خودی تمدید می گردد.

این موافقتنامه در کابل به تاریخ ۱۸ اکتبر ۲۰۱۴ (۲۶ میزان ۱۳۹۳) در دو نسخه اصلی به زبان های دری، پشتو، ترکی و انگلیسی ترتیب و به امضا رسیده است و تمام متون آن از اعتبار یکسان برخوردار میباشد. در صورت بروز اختلاف در تفسیر و تطبیق، به متن انگلیسی آن رجحان داده میشود.


جلالتمآب رجب طیب اردوغان
رئیس جمهوری ترکیه


جلالتمآب محمد اشرف غنی
رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

